

REGULAMIN
ODZNAKI KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNEJ
„TROPAMI OBROŃCÓW WISŁY - WŁOCŁAWEK 1920”

I. IDEA ODZNAKI

W oparciu o Porozumienie o współpracy pomiędzy Oddziałem Kujawskim PTTK we Włocławku i Hufcem ZHP we Włocławku, mając na celu upamiętnienie Bohaterskich Obrońców Włocławka w 1920 roku oraz utrwalanie pamięci o tym ważnym wydarzeniu w historii Polski, Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej, a także propagowanie walorów turystyczno-krajoznawczych tego Regionu, podjęto decyzję o wprowadzeniu ODZNAKI KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNEJ „TROPAMI OBROŃCÓW WISŁY - WŁOCŁAWEK 1920”.

W 1919 roku Rosja Sowiecka, realizując swój plan podboju Europy i dalszą ekspansję komunizmu, rozpoczęła agresję przeciwko Polsce. Wojna Polsko-Bolszewicka 1919-1921 była najważniejszym wydarzeniem tworzącym i kształtującym odrodzone po 123. latach zaborów Państwo Polskie. Punktem zwrotnym tej wojny i jednocześnie najbardziej jej dramatycznym aktem była zwycięska dla Polski Bitwa Warszawska w sierpniu 1920 roku. Bitwa Warszawska, zwana w publicystyce „Cudem nad Wisłą”, zaliczana jest do największych zwycięstw oręża polskiego w tysiącletniej historii Polski.

Jednym z ważniejszych epizodów tej bitwy była obrona Płocka i Włocławka zwana potocznie Obroną Wisły 1920 roku. Dzięki bohaterskiej obronie „odcinaka Dolnej Wisły”, związano walką znaczne siły Sowieckie i uniemożliwiono im przejście na lewy brzeg Wisły. Dzięki temu odciążono Wojsko Polskie, dokonujące decydującego o powodzeniu Bitwy Warszawskiej uderzenia znanad Wieprza i jednocześnie nie dopuszczono do przecięcia dróg zaopatrzenia z Gdańska do Warszawy i okrażenia Stolicy Polski od zachodu, co było celem Armii Bolszewickiej nacierającej przez Północne Mazowsze w kierunku Wisły na Płock i Włocławek.

Obrońcy Włocławka stracili ok. 250 zabitych i rannych oraz przeszło 500 wziętych do niewoli. Przy czym najprawdopodobniej zginęło ok. 100 Polaków, z których ok. 64 pochowanych jest w mogile na wzgórzu w Szpetalu Dolnym (choć na mogile widnieje tylko liczba 40 żołnierzy), 8 żołnierzy na nieistniejącym ewangelickim cmentarzu Łęg-Witoszyn, nieznana liczba na cmentarzu komunalnym we Włocławku. Zginęło też od kilku do kilkunastu cywilnych mieszkańców Włocławka. Bohaterska obrona Wisły w 1920 roku to również jeden z najważniejszych epizodów w historii Włocławka, Kujaw Wschodnich i Ziemi Dobrzyńskiej. Brało w niej udział kilka tysięcy żołnierzy, wspieranych przez ludność Miasta i okolic. W formacjach wojskowych broniących przedmościa włocławskiego oraz przeprawy przez Wisłę wzięło udział wielu ochotników, wśród których byli również włocławscy harcerze.

Odznaka „Tropami Obrońców Wisły - Włocławek 1920” ma na celu upamiętnienie Bohaterskich Obrońców Włocławka w 1920 roku oraz utrwalanie pamięci o tym ważnym wydarzeniu w historii

Polski, Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej, a także propagowanie walorów turystyczno-krajoznawczych tego Regionu.

II. OPIS ODZNAKI

Odznaka zawiera symbole odwołujące się do „Obrony Wisły 1920 roku”. Odznaka ma kształt owalny, nawiązujący do kształtu wojskowego nieśmiertelnika. W górnej części obwodu znajduje się napis: „Tropami Obrońców Wisły - Włocławek 1920”. W dolnej części obwodu umieszczono napis: „Oddział Kujawski PTTK we Włocławku.” W centralnej części Odznaki znajduje się „Pomnik Obrońców Wisły 1920 roku”, który stoi przy Mogile Poległych na wzgórzu w Szpetalu Dolnym (prawobrzeżna dzielnica Włocławka). W miejscu cokołu Pomnika widnieje Znak Oddziału Kujawskiego PTTK. Po obu stronach pomnika znajdują się: Odznaka 14 Pułku Piechoty, którego batalion zapasowy walczył w obronie Włocławka, a sam Pułk stacjonował we Włocławku w okresie międzywojennym oraz Harcerska Lilijka, symbolizująca udział harcerskich ochotników w Obronie Wisły. W górnej części umieszczono datę „13-19 VIII 1920”, oznaczającą okres trwania walk o Włocławek.

Wzór graficzny Odznaki stanowi załącznik nr 1 do mniejszego regulaminu.

III. ZASADY ZDOBYWANIA ODZNAKI

1. Odznaka została ustanowiona przez Zarząd Oddziału Kujawskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego we Włocławku w partnerstwie z Hufcem ZHP Włocławek.
2. Celem zdobywania Odznaki jest upamiętnienie wydarzeń, miejsc i ludzi związanych z Obroną Wisły 1920 roku, krzewienie wartości patriotycznych oraz propagowanie walorów turystyczno-krajoznawczych Kujaw Wschodnich i Ziemi Dobrzyńskiej.
3. Odznaka jest trzystopniowa, czas jej zdobywania jest nieograniczony. Odznakę może zdobywać każdy, kto ukończy 6 lat i spełnia warunki przewidziane niniejszym regulaminem. Odznakę można zdobywać podczas wycieczek pieszych, rowerowych, autokarowych itp.
4. Zdobycie Odznaki w poszczególnych jej stopniach polega na zaliczeniu określonej liczby wybranych obiektów z listy umieszczonej w Załączniku nr 2 do Regulaminu pn. Wykaz obiektów do Odznaki Krajoznawczo-Turystycznej „TROPAMI OBROŃCÓW WISŁY - WŁOCŁAWEK 1920”:
 - 1) Odznaka Brązowa – pięć dowolnie wybrane obiekty z Wykazu Obiektów,
 - 2) Odznaka Srebrna – pięć kolejnych obiektów z Wykazu Obiektów,
 - 3) Odznaka Złota – pięć kolejnych obiektów z Wykazu Obiektów.
5. Wykaz obiektów na zaliczenie do zdobycia Odznaki zawarty jest w Załączniku do niniejszego Regulaminu.
6. Potwierdzenia w postaci zdjęć osoby ubiegającej się odznakę przy obiekcie lub miejscu, należy gromadzić w dowolnie opracowanej Kronice Odznaki.

7. Na pierwszej stronie Kroniki Odznaki należy zamieścić dane osobowe (imię i nazwisko, adres e-maili numer telefonu) – w przypadku osób nieletnich, dane te składają w ich imieniu rodzice lub opiekunowie prawni.
8. Kroniki Odznak do weryfikacji należy przesyłać na adres: Oddział Kujawski PTTK we Włocławku, ul. J. Słowackiego 1a, 87-800 Włocławek, tel.(054) 233-56-22 lub w formie elektronicznej (pliki w formacie PDF) na adres e-mail: poczta@wloclawek.pttk.pl
9. Weryfikację Odznaki prowadzi Oddział Kujawski PTTK we Włocławku, a w odniesieniu do członków Związku Harcerstwa Polskiego w partnerskiej współpracy z Hufcem ZHP Włocławek.
10. W przypadku członków ZHP możliwe jest zaliczanie indywidualne Odznaki poprzez zgłoszenia grupowe. Zgłoszenia takiego dokonuje uprawniony instruktor (drużynowy lub innych szef PJO) przekazując Grupową Kronikę Odznaki z imienną listą (np. zuchów, harcerzy, instruktorów, seniorów i innych osób wspierających działalność ZHP). W takim przypadku weryfikacja Odznaki prowadzona jest w partnerskiej współpracy z Hufcem ZHP Włocławek.
11. Członkowie ZHP mogą też zdobywać Odznakę indywidualnie według zasad ogólnych opisanych we wcześniejszych punktach Regulaminu.
12. Odznaka jest odpłatna. Opłatę wnosi się za każdy kolejny stopień Odznaki.
13. Pomysłodawcą Odznaki, autorem jej projektu graficznego i współautorem projektu regulaminu jest Paweł Grabczewski przy współpracy Zarządu Oddziału Kujawskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego we Włocławku i Hufca Związku Harcerstwa Polskiego we Włocławku.
14. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Oddziału Kujawskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.
15. Jedyndym dystrybutorem Odznaki jest Oddział Kujawski PTTK we Włocławku.
16. Odznaka została wprowadzona w życie Uchwałą Zarządu Oddziału Kujawskiego PTTK we Włocławku Nr 212 w dniu 3.04.2025 r.
16. Regulamin wchodzi w życie od dnia 01 czerwca 2025 r.

ZAŁĄCZNIKI

WZÓR graficzny Odznaki Krajoznawczo-Turystycznej „TROPAMI OBRONCÓW WISŁY - WŁOCŁAWEK 1920”

WYKAZ obiektów do Odznaki Krajoznawczo-Turystycznej „TROPAMI OBRONCÓW WISŁY - WŁOCŁAWEK 1920”.

1. Łęg Witoszyn – mogiła Obrońców Wisły 1920 r. na dawnym cmentarzu ewangelickim.
7,5 km od centrum miasta w kierunku na Stary Bógpomóż (przy drodze tabliczka kierunkowa).
2. Włocławek, Zawisłe - Pomnik, mogiła Poległych Obrońców Wisły 1920 r.
3. Włocławek - pomnik, głaz przy kościele pw. Świętego Jana Chrzciciela poświęcony Obrońcom Wisły 1920 r.
4. Włocławek – płyty pamiątkowe w ciągu Bulwaru Marszałka Józefa Piłsudskiego, naprzeciw kościoła pw. Świętego Jana Chrzciciela.
5. Włocławek - ul. Stary Rynek 14, Muzeum Historii Włocławka, ekspozycja poświęcona obronie Włocławka w 1920 r.
6. Włocławek - Powiatowe Centrum Zdrowia ul. Wyszyńskiego 23, figura Matki Boskiej - wotum dziękczynne za obronę Włocławka przed bolszewikami w 1920 r.
7. Włocławek – most kolejowy na rzece Zgłowiączce, miejsce operowania pociągu pancernego „Kaniów”
8. Włocławek – kamienica Zielony Rynek 15, miejsce stacjonowania sztabu obrony Włocławka.
9. Włocławek - cmentarz komunalny al. F. Chopina, miejsce spoczynku komendanta obrony miasta w sierpniu 1920 r. płk. Wojciecha Józefa Gromczyńskiego. Kw. 19/3/42
10. Włocławek – cmen. komunalny al. F. Chopina, miejsce spoczynku poległych z Flotyli Wiślanej, m.in. por. Jerzego Pieszkańskiego. Kw. 84a/16/521
11. Włocławek – cmen. komunalny al. F. Chopina, miejsce spoczynku bohaterskiej harcerki, 17-letniej Ireny Jankowskiej. Kw. 84d/1/9
12. Włocławek – cmen. komunalny al. F. Chopina, pomnik poświęcony bezimiennym bohaterom. poległym w bojach o niepodległość Polski w latach 1914 - 1921 Kw. 84e
13. Włocławek - Zespół Szkół Akademickich ul. S. Okrzei 94a, sztandar i tablica szkoły im. Obrońców Wisły 1920 r. (po uprzednim kontakcie z sekretariatem)
14. Włocławek - Pałac Feliksa Steinhagena ul. Stanisława Behiego 2, na ścianie pałacu dwie tablice poświęcone obrońcom Włocławka 1920 r., (dostępne w dni powszednie 7.00. – 15.30.
15. Mikorzyn - symboliczna mogiła por. Marynarki, Jerzego Pieszkańskiego. 17 km od centrum miasta w kierunku na Nieszawę, polna droga w prawo koło kratowego słupa wysokiego napięcia. (przy drodze tabliczka kierunkowa)